

IN MEMORIAM

**PROFESOR UNIVERSITAR DR., PETRE ANGHEL,
FILOLOG, ZIARIST, TEOLOG, SOCIOLOG**

IOAN MĂRGINEAN

Pe 3 februarie 2019 Petre Anghel ar fi împlinit 75 de ani. Nu a mai ajuns la această vârstă, pe care tot mai multe persoane o depășesc, a decedat la 3 aprilie 2015.

Pentru cei care nu au cunoștințe despre biografia lui Petre Anghel, menționez că titlurile specificate mai sus au fost obținute prin studii de specialitate: Facultatea de Limba și Literatura Română (absolvent 1969); studii post universitare de ziaristică (1974); doctor în filologie (1978), în teologie (2003), în sociologie (2010). Toate cele trei teze de doctorat au fost susținute la Universitatea București. Dacă ne referim la doctoratul în sociologie, acesta a avut ca temă istoria politică a literaturii române, text principal al lucrării „Istoria politică a literaturii române postbelice”, Editura RAO, 2014, și la care vom face unele trimiteri în cele ce urmează, nu înainte de a prezenta și pozițiile profesionale avute de către Petre Anghel.

Primul loc de muncă a fost ca redactor la Revista Flacăra (1969–1973); au urmat Tribuna României (1973–1974); Radio Televiziunea Română (1974–1989); redactor șef al Curierul românesc și Conspect (1990–1992); director al revistei Avangpost (1992–1994) și al Galeriilor de Artă Avangpost (1994–1998); Rector al Institutului Adventist (1997–2001), pentru ca ulterior să funcționeze în calitate de cadru didactic, conferențiar și apoi profesor la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea București. Atât înaintea datei respective cât și după a fost cadru didactic asociat, pe anumite perioade, la mai multe instituții de învățământ superior: Universitatea „Titu Maiorescu”; Institutul Teologic Adventist, Facultatea de Litere, Universitatea București, Institutul Teologic Baptist, Universitatea din Oradea.

Domeniile principale de specialitate acoperite au fost jurnalismul și comunicarea, dar au fost vizate și alte discipline cum ar fi: teoria literaturii, estetica, stilistica limbii române, istoria religiilor, folclor literar, etică etc. Pentru multe dintre aceste activități didactice a elaborat cursuri.

Adresa de contact a autorului: Ioan Mărginean, Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România, e-mail: imargin@iccv.ro.

În anul 2005 devine conducător de doctorat în domeniul științelor comunicării, Facultatea de Jurnalism, Universitatea București. A fost membru al mai multor asociații profesionale, între care Uniunea Scriitorilor, din partea căreia a primit și premiul pentru primul său roman „Fratele nostru Emanuel” (1976).

În ceea ce mă privește, l-am cunoscut pe Petrică o dată cu venirea lui la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială. Era o persoană sociabilă, cooperantă, atentă cu cei din jur și se bucura de aprecierile colegilor și studenților. Dincolo de interacțiunile profesionale, am petrecut ceva timp împreună prin întâlniri informale, ocazii cu care Petrică ne relata întâmplări legate de activitățile scriitorilor și reacțiile acestora în diferite împrejurări.

Revenind la lucrarea din 2014, aceasta este un elaborat științific cu o metodologie bine întemeiată. De altfel, în prima parte a volumului de 450 de pagini autorul prezintă obiectivele demersului său inovativ și teorii asupra literaturii și artei, cu trimitere la specialiști de renume în domeniu, români și străini. Analizelor propriu-zise ale literaturii române postbelice le sunt alocate șase capitole, fiind avute în vedere: situația din literatura română înainte de 1944; primele decenii ale noului regim; scriitori în închisoare; rezistenți și dizidenți; generațiile literare în război cu puterea; stilul ca vector al rezistenței. Prin clasificările pe care le face are în vedere situația din perioada comunistă; de la înlăturarea vechilului regim precum și o caracterizare generală.

Situația din perioada comunistă

1. Scriitori care au trecut de partea noii puteri pe care au slujit-o cu arma scrisului: cei care aveau convingeri de stânga; scriitori cu renume care trec de partea învingătorilor; scriitori comuniști care adoptă o cale de mijloc (slugă la doi stăpâni).

2. Nedisciplinații care vor ajunge în închisoare.

3. Scriitori neimpuși sau mediocrii care ies în față.

4. Scriitori onești criticați de regim trec de partea puterii.

5. Politrucii care devin scriitori.

6. Scriitori care se consideră profesioniști și acceptă minimum de compromisuri cu puterea sau deloc.

7. Scriitori contestatari sau autodeclarați astfel.

La înlăturarea vechiului regim obștea scriitorilor era împărțită în patru categorii:

– Angajați la revistele Uniunii scriitorilor sau la editurile de stat și care încercau să-și mențină slujbele cu un minim de compromisuri.

– Scriitori cu surse de venit fără legătură cu propaganda: medici, redactori la publicații obscure, arhitecți, pensionari (dacă voiau, puteau evita compromisul ideologic).

– Cârcoțași fără creație care își motivau lipsa operelor prin existența cenzurii, dar sertarele lor erau goale.

– Autodefiniți scriitori care au publicat puțin, iar talentul lor firav se ofilise, dar continuau să se creadă artiști.

Important este, notează autorul că „se recrutase o pleiadă puternică de creatori care, de-a lungul deceniilor de ocupație, reușiseră să țină sus steagul demnității creatoare, să navigheze printre stâncile colțuroase ale cenzurii și să publice volume de proză, de poezie și de critică sau istorie literară de valoare” (*op. cit.*: 436).

Fără nici o îndoială că aici se încadrează și Petre Anghel, care timp de două decenii și-a desfășurat activitatea profesională în timpul aceluși regim și a avut o însemnată producție literară (11 volume de proză și poezie) continuată și ulterior, și s-a afirmat și ca om de știință, iar ceea ce a lăsat în urmă merită pe deplin să fie cunoscut și apreciat de generațiile actuale, precum și de cele viitoare.

Primit: 28.04.2019

Acceptat: 06.05.2019